

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň JUDr. Barbary Pořízkové a Mgr. Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **R. N.**, zast. Mgr. Vratislavem Tauberem, advokátem se sídlem náměstí 28. října 9, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 8. 2015, č. j. OAM-209/ZA-ZA14-K07-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 24. 2. 2017, č. j. 49 Az 95/2015 – 34,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce (dále „stěžovatel“) se kasační stížností domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti shora uvedenému rozhodnutí žalovaného. Žalovaný jím rozhodl, že se stěžovateli neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] V průběhu správního řízení vyšlo najevo, že stěžovatel podal žádost o mezinárodní ochranu především kvůli obavě z výhrůžek neznámých soukromých osob a strachu z povolání do vojenské služby. Krajský soud ve shodě se žalovaným uzavřel, že se nejedná o důvody k udělení mezinárodní ochrany.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Stěžovatel podal kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Namítá, že krajský soud nesprávně hodnotil zjištěný skutkový stav a napadený rozsudek je nepřezkoumatelný, neboť je založený na obecných skutečnostech a nezohledňuje specifika jeho věci.

[4] Domnívá se, že v řízení o žalobě byla nepřipustným způsobem uplatněna zásada koncentrace a nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav. Krajský soud z některých skutečností nevycházel, neboť je měl za pozdě uplatněné (např. ze zmínky o tom, že stěžovatel chce zůstat

na území České republiky se svojí matkou), nekriticky přistupoval ke skutkovým zjištěním žalovaného jen proto, že je stěžovatel nerozporoval (ve správním řízení neměl připomínky ke shromážděným podkladům rozhodnutí), případně vycházel ze spekulací (zde stěžovatel citoval z textu odůvodnění rozsudku, dle kterého: „*Pokud by se v zemi původu vážně cítil obrožěn, pak mohl žádost o mezinárodní ochranu podat již dávno.*“).

[5] Tvrdí, že soud zlehčoval nebezpečí, které mu na Ukrajině hrozí v souvislosti s výhrůžkami soukromých osob, jelikož zdůraznil, že stěžovatel tyto osoby nezná a že se jednalo pouze o verbální výhrůžky. Nesouhlasí také s tím, že by pro konstatování absence účinné ochrany ze strany státu bylo třeba, aby vyčerpal všechny reálné prostředky. Na jeho věc nedopadají závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 – 41, neboť byly vysloveny za jiných skutkových okolností; v odkazované věci žadatel sám o své vůli zastavil postup policistů. Stěžovatel nic takového neudělal.

[6] Navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti upozornil, že stěžovatel své výtky směřuje proti narativní části rozsudku. Jedinou výjimkou je jeho námitka proti konstatování soudu, že měl možnost vyjádřit se k podkladům správního rozhodnutí. Není však pravda, že by se krajský soud spokojil s tímto závěrem; podklady hodnotil a vyjadřoval se k nim. Dále odkázal na obsah správního spisu a napadeného rozhodnutí, s posouzením krajského soudu se ztotožnil. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl, případně zamítl.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti kterému je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je zastoupen advokátem.

[9] Vzhledem k tomu, že projednávaná věc je věcí mezinárodní ochrany, v souladu s § 104a s. ř. s. se dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, odmítl by ji jako nepřijatelnou. Pro vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“ vložil.

[10] V projednávané věci přesah vlastních zájmů stěžovatele neshledal. Krajský soud se vytýkaných procesních pochybení nedopustil a stěžovatel v kasační stížnosti ani konkrétně netvrdil, jak jimi mělo být ovlivněno jeho hmotněprávní postavení. Otázky týkající se efektivní ochrany státu v případě, kdy jsou původci pronásledování nebo vážné újmy soukromé osoby (viz § 2 odst. 6, § 12 a § 14a zákona o azylu), již byly komplexně judikovány.

[11] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku. Vlastní přezkum rozhodnutí krajského soudu je totiž možný pouze za předpokladu, že splňuje kritéria přezkoumatelnosti, tedy, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je natolik závažnou vadou, že k ní soud přihlíží i bez námítky, z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Veškerá uvedená kritéria napadený rozsudek splňuje. Krajský soud se velmi pečlivě zabýval všemi žalobními námitkami a zohlednil při tom všechny rozhodné skutečnosti. Jedná se o srozumitelné rozhodnutí opřené o vyčerpávající odůvodnění, ze kterého je zcela zřejmé, proč soud rozhodl, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

pokračování

[12] Rovněž námitky týkající se zjištěného skutkového stavu byly neopodstatněné. Předně je třeba uvést, že stěžovatel vychází z nesprávného názoru, že v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s. nese odpovědnost za řádné zjištění skutkového stavu správní soud. Správní soudnictví je v podmínkách české právní úpravy koncipováno jako přezkumné; krajské soudy vychází při přezkumu správních rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a rozhodnutí přezkoumávají v rozsahu napadených výroků a v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2, věta první, s. ř. s.). Z těchto pravidel sice existují určité výjimky (ve vztahu k přezkumu rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany srovnej zejména nálezn Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16, a usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 – 84, publ. pod č. 2288/2011 Sb. NSS), stěžovatel však v kasační stížnosti neuvedl jediný důvod, pro který by bylo možné dospět k závěru, že krajský soud v jeho věci měl tímto výjimečným způsobem postupovat a neučinil tak.

[13] Zaprvé v této souvislosti namítal, že krajský soud nezohlednil jeho touhu žít s matkou, protože byla pozdě uplatněná. Svůj závěr stavěl na citaci z napadeného rozsudku, dle které „[o] *touze žít na území České republiky s matkou se žalobce poprvé zmiňuje až v žalobě.*“ Nejvyšší správní soud k tomu ve shodě se žalovaným uvádí, že citovaná věta ve skutečnosti není součástí vlastního odůvodnění krajského soudu, ale narativní části rozsudku. V odůvodnění je uvedena v místě, kde je shrnutý obsah vyjádření žalovaného k žalobě, což je z jeho kontextu jednoznačně patrné, viz stranu 2 odstavce 3 a 4 a stranu 3 odstavce 1 až 3 napadeného rozsudku. Krajský soud se relevancí případného zásahu do stěžovatelova rodinného a soukromého života zabýval na straně 6 v odstavcích 5 a 6 a na straně 7 v odstavcích 1 až 3 napadeného rozsudku a proti jeho obsáhlému odůvodnění stěžovatel nic nenamítal.

[14] Zadruhé přdestřel svůj názor, že k závěru o řádně zjištěném skutkovém stavu nelze dospět pouze na základě toho, že ve správním řízení neměl připomínky ke shromážděným podkladům. V tomto případě sice směřoval proti relevantní části odůvodnění napadeného rozsudku, jeho části však vytrhával z kontextu a krajskému soudu připisoval úvahy, které neučinil. Soud se ke shromážděným podkladům vyjadřoval na straně 6 v odstavci 4 napadeného rozsudku, kde je hodnotil optikou požadavků na podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany (srovnej k nim např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 – 71) a na tomto základě konstatoval, že byly dostačující. To, že se stěžovatel k podkladům nevyjadřoval, uvedl pouze pro doplnění a v žádném případě se nejednalo o jediný a rozhodující důvod, pro který podklady a závěry na jejich základě učiněné posoudil jako vyhovující.

[15] Zatřetí stěžovatel brojil proti konstatování, že pokud by se v zemi původu cítil vážně ohrožen, mohl žádost o mezinárodní ochranu podat již dříve. Ani v tomto případě se nevymezuje proti důvodům, pro které krajský soud zamítl jeho žalobu, ale proti vyjádření žalovaného, jehož obsah je v napadeném rozsudku shrnut (viz stranu 2 odstavec 4). Krajský soud popsaným způsobem neuvažoval a zabýval se veškerými stěžovatelovými obavami a důvody (obavou z pronásledování, respektive újmami hrozícími ze strany soukromých osob, snahou o realizaci rodinného života na území České republiky, obavou z povolání do armády). Za popsaných okolností není vůbec zřejmé, kam stěžovatel svými tvrzeními směřuje, a stejně jako ve výše uvedených případech není jeho námitka způsobitelná relevantně zpochybnit závěry krajského soudu.

[16] Dále uvedl, že krajský soud nepřipustně zlehčoval jeho obavy z nebezpečí ze strany soukromých osob, jelikož zdůraznil, že stěžovatel tyto osoby nezná a že se jednalo pouze o verbální výhrůžky. Zcela shodně jako výše Nejvyšší správní soud konstatuje, že se stěžovatel vymezuje proti vyjádření žalovaného k žalobě, jehož obsah je shrnut na straně 2 v odstavci 4 napadeného rozsudku. Odůvodnění krajského soudu vztahující se k této otázce (od strany 5 odstavce 7 po stranu 6 odstavec 2) je vystavěno výlučně na tom, že z pohledu možného udělení

mezinárodní ochrany není hrozba ze strany soukromých osob relevantní, pokud se žadateli může dostat účinné ochrany ze strany státních orgánů. I v tomto případě se tedy stěžovatel mívá s rozhodovacími důvody krajského soudu.

[17] Jedinou námitkou, kterou skutečně směřuje proti důvodům napadeného rozsudku, zpochybňuje závěry týkající se původců pronásledování, respektive vážné újmy ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu. Nesouhlasí s tím, že pronásledování či hrozba vážné újmy ze strany soukromých osob je důvodem k udělení mezinárodní ochrany pouze tehdy, pokud žadatel vyčerpá všechny reálné prostředky ochrany v zemi původu.

[18] K tomu je předně vhodné uvést, že v projednávané věci není sporu o tom, že se stěžovatel ukrajinské policii svěřil se svojí obavou z ohrožení soukromými osobami a policie se jeho podnětem zabývala, nedospěla však k závěru, že by bylo třeba činit další kroky. Stěžovatel ve věci nic dalšího nečinil a nápravy se nedomáhal, přestože je na Ukrajině zaveden právní systém pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo způsobení vážné újmy (v úvahu připadalo podání stížnosti na postup policie).

[19] Ve fázi řízení o kasační stížnosti tedy jde pouze o zodpovězení otázky, zda je pro shledání absence účinné ochrany v zemi původu nutné, aby tam žadatel vyčerpал reálné dostupné prostředky ochrany. Kladná odpověď krajského soudu je přitom v souladu se setrvalou judikaturou Nejvyššího správního soudu (kromě citovaného rozsudku sp. zn. 6 Azs 479/2004 lze ve shodě s krajským soudem zmínit např. rozsudek ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62, a tam citovaná rozhodnutí), proto ani v tomto ohledu nelze shledat důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Stěžovatel se mýlí, pokud se domnívá, že na jeho věc nelze závěry judikatury vztáhnout. Nejvyšší správní soud v minulosti jednoznačně konstatoval, že je třeba, aby žadatel *vyčerpал* reálné dostupné prostředky ochrany, tj. využil všechny takové prostředky, které má v zemi původu reálně k dispozici a které jsou způsobilé účinnou ochranu zajistit. Z tohoto pohledu je lhostejné, zda se žadatel o nápravu vůbec nepokusil, nebo zda tak učinil, ale zůstal „na půli cesty“ a využil pouze některé z dostupných prostředků. V obou těchto případech má možnost získat ochranu v zemi původu a nemůže se tedy jednat o důvod, pro který by mu byla udělena mezinárodní ochrana.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, proto ji podle § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[21] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. července 2017

JUDr. Radan Malík
předseda senátu